

Warszawa, 9 sierpnia 2024 roku

Sprawa: Petycja w sprawie przetwarzania przez banki i inne instytucje finansowe danych o upadłościach konsumenckich
Znak Sprawy: FN1.056.1.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowny Panie,

w związku z Pana petycją w sprawie przetwarzania przez banki i inne instytucje finansowe danych o upadłościach konsumenckich, która została przekazana do Ministerstwa Finansów z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przedstawiam następujące wyjaśnienia, po zasięgnięciu opinii Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Na wstępie należy zauważyć, że niedogodności, związane z utrudnieniami w otrzymaniu kredytu, wskazywane w petycji nie wynikają z wadliwych przepisów prawa, lecz z podstawowych zasad ostrożnego zarządzania rynkiem kredytowym przez banki, a także praktyki działania biur informacji kredytowych, które gromadzą informacje na temat przebiegu i skutków prawnych postępowań sądowych, które są długotrwałe.

Bank, zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488 z późn. zm.; dalej: Prawo bankowe) uzależnia przyznanie kredytu, w tym kredytu konsumenckiego lub kredytu hipotecznego, od zdolności kredytowej kredytobiorcy, przy czym przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie.

W doktrynie prawa cywilnego podkreśla się, iż banki dysponują swobodą w określaniu metod (modeli) badania zdolności kredytowej oraz zakresu informacji, na podstawie których dokonują oceny zdolności kredytowej.

Ocena zdolności kredytowej jest dokonywana na podstawie:

- uzyskanych od wnioskodawcy dokumentów i informacji, które kredytobiorca jest zobowiązany przedłożyć na żądanie banku, niezbędnych do dokonania oceny tej zdolności, pozyskanych z odpowiednich baz danych,
- informacji ze zbiorów danych kredytodawcy.

Art. 105 ust. 4 Prawa bankowego umożliwia bankom, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzenie instytucji upoważnionych do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji, w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych, w tym m.in. w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

Jedną z takich instytucji jest powołane na tej podstawie - Biuro Informacji Kredytowej (BIK). Pozyskiwane i udzielane przez BIK informacje o ogłoszeniu upadłości służą przejrzystości sytuacji finansowej potencjalnego kredytobiorcy, mającej kluczowe znaczenie w procesach badania zdolności kredytowej przez podmioty udzielające finansowania i wpływa na rzetelność oceny ryzyka kredytowego banku.

Mając na uwadze, że:

- upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny,
- dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych,
- domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące,
- zapewniona została jawność Krajowego Rejestru Zadłużonych (KRZ), w którym ujawnia się dane m.in. o prowadzeniu postępowania upadłościowego,

to ogłoszenie upadłości konsumenckiej może wpłynąć niekorzystnie na ocenę zdolności danego wnioskodawcy do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie.

Wskazać także należy na regulacje zawarte w ustawie z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1909; dalej: ustawa o KRZ), odnoszące się do okresów ujawniania danych o osobach fizycznych, wobec których są albo były prowadzone postępowania upadłościowe lub wtórne postępowania upadłościowe. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o KRZ dane - co do zasady - automatycznie przestają być ujawniane po upływie 10 lat od dnia prawomocnego zakończenia lub umorzenia postępowania, którego dotyczą. Ustawa o KRZ przewiduje jednak wyjątki, w myśl których przewidziany jest, krótszy, 3-letni okres ujawniania danych o postępowaniu upadłościowym mający zastosowanie w przypadku wykonania planu spłaty wierzycieli i umorzeniu

zobowiązań upadłego albo umorzeniu zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

W swojej działalności banki obciążają ryzykiem środki powierzone im przez deponentów. Mając na uwadze bezpieczeństwo depozytów, ustawodawca uzależnił przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy oraz umożliwił udzielanie przez banki innym bankom i instytucjom kredytowym informacji (nawet chronionych) w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z wykonywaniem czynności bankowych oraz nabywaniem i zbywaniem wierzytelności.

Niemniej należy pamiętać, że zgodnie z art. 70a Prawa bankowego:

- bank jest zobowiązany do pouczenia wnioskodawcy - w sposób jasny i zrozumiały - o prawie do złożenia wniosku o przekazanie pisemnych wyjaśnień dotyczących dokonanej oceny jego zdolności kredytowej oraz terminie jego złożenia (ust. 1a),
- wnioskodawca - w terminie roku od dnia otrzymania oceny zdolności kredytowej - jest uprawniony do złożenia do banku wniosku o przekazanie pisemnych wyjaśnień dotyczących dokonanej oceny jego zdolności kredytowej (ust. 1c),
- bank, przekazując wnioskodawcy te wyjaśnienia najpóźniej w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, informuje na temat czynników, w tym danych osobowych tego wnioskodawcy, które miały wpływ na dokonaną ocenę zdolności kredytowej (ust. 1d i 2).

Dodatkowo należy wskazać, że na podstawie art. 70 ust. 2 Prawa bankowego bank, pomimo negatywnej oceny kredytowej, może udzielić kredytu pod warunkiem:

- ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu,
- przedstawienia niezależnie od zabezpieczenia spłaty kredytu programu naprawy gospodarki wnioskodawcy, którego realizacja zapewni - według oceny banku - uzyskanie zdolności kredytowej w określonym czasie, przy czym programem naprawy gospodarki wnioskodawcy może być w szczególności układ przyjęty w ramach postępowania restrukturyzacyjnego.

Oznacza to, że bank - w ramach swobody umów - może udzielić kredytu osobie, która ze względu na ogłoszenie upadłości konsumenckiej nie posiada zdolności kredytowej, o ile zostanie ustanowiony szczególny sposób zabezpieczenia spłaty kredytu lub przedstawiony program naprawy gospodarki wnioskodawcy, którego realizacja zapewni uzyskanie zdolności kredytowej w określonym czasie.

Należy zauważyć, że postulaty sformułowane w petycji pozostają, w znaczącym zakresie, poza właściwością Ministra Finansów.

Jednocześnie Minister Finansów ani Urząd Komisji Nadzoru Finansowego nie mogą popierać wprowadzenia przepisów, które mogą mieć niekorzystny wpływ na praktykę zarządzania ryzykiem kredytowym sektora bankowego, co w dalszej perspektywie może stanowić zagrożenie dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania sektora bankowego, jego stabilności, bezpieczeństwa, zaufania do

sektora bankowego, a także zapewnienia ochrony interesów uczestników tego sektora.

W świetle zaprezentowanych wyjaśnień stwierdzam, że postulaty sformułowane w petycji w sprawie zmiany przepisów ustawy - Prawo bankowe nie są zasadne i nie zasługują na ich uwzględnienie.

Przedstawiając powyższą opinię, pragnę podziękować Panu za przedłożoną koncepcję oraz zaangażowanie i troskę o interes publiczny.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Katarzyna Przewalska

Dyrektor

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Klauzulę informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w związku z wniesionymi do Ministerstwa Finansów skargami, wnioskami i petycjami można znaleźć pod adresem <https://www.gov.pl/web/finanse/petycje-zalatw-sprawie>